

Halden kommune

Arkivkode:
Arkivsaksnr: 2017/1230-1
Journal dato: 06.03.2017
Saksbehandler: Kåre Edvardsen

Utvalgssak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Hovedutvalg for plan, teknisk, landbruk og miljø		14.03.2017
Formannskapet		23.03.2017
Kommunestyret		20.04.2017

Utsendte vedlegg

- 1 Intensjonsavtale

Medsaksbehandlere

Deltakelse i styringsgruppe for etablering av nytt ettersorteringsanlegg.

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

Sammendrag av saken:

Halden kommune, Sarpsborg kommune, Fredrikstad kommune og MOVAR har i snart 2 år arbeidet sammen i et forprosjekt med mål om etablering av et ettersorteringsanlegg for husholdningsavfall. Hensikten med ettersorteringsanlegg er å møte framtidige krav til gjenvinning og heve innbyggernes miljøprestasjoner. Arbeidet har resultert i et forslag om å bygge et anlegg på Øra i Fredrikstad som eies og driftes av et interkommunalt selskap. For å ta et steg nærmere en realisering foreslås det at kommunene inngår en intensjonsavtale, for å avklare forutsetninger for samarbeid, bl.a. med utarbeidelse av forslag til selskapsavtale og eieravtale. Intensjonsavtalen innebærer ingen juridisk forpliktelse for noen av kommunene eller foretakene til å stifte, være deltaker i eller gjøre innskudd i et slikt interkommunalt selskap. Forprosjektet har medført en kostnad for Halden kommune i størrelsesorden 150.000. Det forventes ingen nye kostnader utover dette.

Rådmannens innstilling

1. Halden kommunen inngår vedlagte intensjonsavtale om etablering av et IKS, som skal bygge og drive et ettersorteringsanlegg for avfall i samarbeidskommunene.
2. Det utnevnes to politikere til representanter til styringsgruppen.
3. Den administrativt sammensatte prosjektgruppen fortsetter sitt arbeid under ledelse av styringsgruppen, og PwC bistår med videre prosjektledelse.

Saksutredning:

Miljødirektoratet foreslår å stille krav til kommuner og næringsaktører om å sortere og materialgjenvinne mat- og plastavfall. Dette vil være bra for miljøet og bidra til at vi oppfyller bindende EU-mål, skriver direktoratet på sin hjemmeside 17. januar i år. EU krever at 50 prosent av husholdningsavfall og liknende avfall blir materialgjenvunnet i 2020, og har foreslått nye ambisiøse mål for 2025 og 2030 på henholdsvis 60 og 65 prosent. Norge er forpliktet gjennom EØS-avtalen til å nå målet i 2020. For 2025 og 2030 foreligger det forslag til mål, men disse er ikke vedtatt.

Ca. 30 % av husholdningsavfallet fra samarbeidskommunene går i dag til materialgjenvinning. Materialgjenvinningsgraden i Halden kommune er i dag 42 % og vil ved behandling i et ettersorteringsanlegg øke til 56 %. MOVAR, Fredrikstad kommune, Halden kommune og Sarpsborg kommune har engasjert PwC til å utrede et samarbeid om etablering av et ettersorteringsanlegg i Østfold.

Det har vært en administrativt sammensatt prosjektgruppe som så langt har bidratt i prosjektet med representanter fra alle samarbeidspartnerne.

I utredningen er det vurdert lokalisering av anlegget og ulike sorteringsløsninger som;

1. Utvidet kildesortering med flere beholdere
2. Utvidet kildesortering med posesortering (Optibag/Oslo løsning)
3. Posesorteringsanlegg med NIR teknologi

Samarbeidsformene som er utredet er;

- A. Aksjeselskap
- B. Vertskommune
- C. Interkommunalt selskap
- D. Offentlig Privat Samarbeid (OPS)
- E. Andre selskapsformer (ANS, DA, KS)

Sorteringsløsning 1 er vurdert som dyrere enn alternativ 3 og med mindre materialgjenvinning. Sorteringsløsning 2 baserer seg på at innbyggerne er flinke til å kildesortere avfallet, som for løsning 1.

Med sorteringsløsning 3 vil en større andel av plastemballasje, papir, og metaller bli sortert ut maskinelt, enn det innbyggerne klarer med en kildesorteringsløsning. Innbyggerne får en enklere sorteringshverdag, kommunen får en enklere innsamling og får styrt mer avfall til materialgjenvinning.

PwC har vurdert teknologisk modenhet for sorteringsløsning 3, økonomi, optimal lokalisering, markedssituasjonen for sortert avfall ut fra anlegget, sammensetning av avfallet inn på anlegget, sårbarhet i forhold til renter og andre usikkerheter.

PwC har vurdert styrker og svakheter ved ulike samarbeidsformer i forhold til bl.a. skattemessige forhold, innkjøp, finansiering, styring og kontroll. PwC anbefaler at kommunene etablerer et interkommunalt selskap for drift og eierskap. Denne samarbeidsformen vil passe best. Da har kommunene best kontroll over kostnader og utviklingene av anlegget, samt gunstig finansiering.

PwC anbefaler at anlegget bygges i nærheten av behandlingsanleggene til Frevar KF på Øra i Fredrikstad. Der er det en ledig tomt, som kan brukes til formålet. En plassering her vil gi minst transport av avfallet.

Rådmannen anbefaler at vedlagte intensjonsavtale om etablering av ettersorteringsanlegg inngås. Det foreslås at de samarbeidende partene utnevner to politikere til en styringsgruppe for det videre arbeidet. En arbeidsgruppe med representanter fra administrasjon rapporterer til styringsgruppen. Det forutsettes at alle samarbeidspartene har likelydende vedtak.

Intensjonsavtalen innebærer ingen juridisk forpliktelse for noen av kommunene eller foretakene til å stifte, være deltaker i eller gjøre innskudd i et slikt interkommunalt selskap,

Miljømessige konsekvenser:

Ettersortering av restavfall fra husholdningene vil være en av de viktigste tiltakene for sirkulær økonomi i Østfold. Det vil øke innbyggernes miljøprestasjoner gjennom at en større andel avfall går til materialgjenvinning. CO² besparelsen for samarbeidskommunene er beregnet til ca. 20 000 tonn/år tilsvarende utslipp fra ca. 9 000 biler. Kommunene vil være rustet til å etterleve dagens og framtidige krav om materialgjenvinning.

Tiltaket vil også være i samsvar Halden kommunes klima plan hvor følgende målsetninger er satt opp.

12. Strategi og tiltak

Overordnet mål for Halden kommune

Halden kommune følger Østfold fylke sine mål som tar utgangspunkt i de nasjonale klimamålene. Det legges opp til å redusere klimagassutslippene med

- 10% innen 2014
- 20% innen 2020
- 55% innen 2030

i forhold til utslippene i 2005. Østfold fylke har mål om 10% reduksjon innen 2012. For Halden er målet er utsatt med to år, til 2014.

STRATEGIER

Følgende strategier foreslås for å nå målene:

Stasjonær energiforbruk

- Redusere energiforbruket.
- Bruke mer lokale og fornybare energiresurser.

Prosessutslipp, avfall og forbruk

- Begrense avfallsmengden, øke gjenvinningen og få på plass uttak av deponigass.
- Bruke mer fornybar energi i industrien.
- Stimulere bærekraftig forbruk.

Transport

- Dempe veksten i biltrafikken ved å legge til rette for økt bruk av kollektivtransport.
- Stimulere befolkning og næringsliv til å bruke miljøvennlige transportløsninger.

Andre motiverende tiltak

Økonomiske konsekvenser:

For ca. kr 100,- pr innbygger vil et ettersorteringsanlegg for husholdningsavfall øke materialgjenvinningen fra dagens ca. 30 % til 50 %. En forutsetning i prosjektet er en solidarisk pris, dvs lik pris hentet hos kommunene. Utredningskostnader for å bli enige om en selskapsavtale tas innenfor den enkelte kommunes renovasjonsbudsjett. Det forutsettes at alle er med for å realisere prosjektet.

Alternativer

Alternativet til dette prosjektet er å satse på kjøp av tjenesten i et marked. Det er å bemerke at det per i dag finnes kun et ettersorteringsanlegg i Nord Europa som kan utføre denne tjenesten (Romerike avfallsordnings anlegg på Skedsmokorset). Det er flere anlegg under planlegging i Norge. I følge en artikkel i Kretsløpet kan disse anleggene når de blir operative betjene ca.50 % av restavfallet som må ettersorteres.

Det forventes derfor at det i løpet av de neste 10 – 15 årene ikke vil bli et velfungerende marked for denne typen tjeneste. Følgende dette vil ha for kostnaden er derfor vanskelig å forutsi men det er rimelig å anta at prisen en eier betaler vil være lavere enn markedsprisene.

Deltakelse i et IKS vil helt klart medføre en større forutsigbarhet i kostnadene for tjenesten.

Et ettersorteringsanlegg vil også forenkle avfallsinnsamlingen og muliggjøre en bedre miljøpresentasjon.

Konklusjon.

Med bakgrunn i de forholdene som er beskrevet anbefales det at Halden kommune fortsetter i prosjektet med å avklare forutsetninger for samarbeid, bl.a. med utarbeidelse av forslag til selskapsavtale og eieravtale. Dette medfører videre deltakelse i prosjektgruppen og at det oppnevnes to politikere til å representere Halden i styringsgruppen for prosjektet. Saken legges fram til ny politisk behandling etter at forprosjektet er avsluttet.

Dokumentet er elektronisk godkjent av:

Ulf Ellingsen